

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre 4 fnt — kr.
Félévre 2 fnt — kr.
Negyedévre 1 fnt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetéseknek 100 szóig 1 fntért közöltetnek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Landesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési penzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Sárospatak, Harkóczy-utca 173. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Bérmertetlen leveleket nem fogadunk el.

Nyilttér minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TARS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

A nő és annak nevelése.

A természet fenségessége nyilván való a zord tél zuzmarájában — éppen úgy, mint a gyümölcsöt érlelő nyár rekkendő hőségében: az életre keltő tavasz zsbongó soklélességében úgy, mint az esztendőt pályafutásához vezető ős áldásaiban. A havasnak égbe nyúló meredéke éppen oly gyönyört kelt a szívben, mint az illatot árasztó völgy festőisége: a hegyvidék költészete éppen oly fenkölt érzéseket támaszt, mint az alföld delibáboz rónája.

A nagy természetben az *aesthetikai szép* ott van mindenütt s mindenkor. Ez az, a mi érzelmeket, fenkölt eszméket: tehát gyönyört támaszt az ember lelkében.

De vajjon — mikor a zord tél zuzmarát szór még mi reánk is — nem vágyakozunk-e a virágot nyitó tavasz után? — Vajjon a havasnak tetején is nem virágot keres-e az emberi szem s nem siet-e le a völgybe, hol a tarka virág szinpompája, mint valami delejes erő vonz magához? Vajjon a virág hullásakor nem sovárogo-e az emberi lélek — talán tudatlanul is — virágnylás után? . . .

Sőt úgy tetszik, hogy a növény, mikor még nem hozta meg virágát, maga is mintha — talán árvaságán — bánkódnék!

Miért mindez? Miért az emberi lélekben a vágy a *virág* után, holott az *aesthetikai szépet* látja, tapasztalja a természetben mindenütt s mindenkor virág nélkül is?!

Mert az emberi lélek keres, kutat ott mindenütt, hol *csak* emberi, földi van. Az *aesthetikai szép* pedig emberi csupán. A lélek tehát még az *aesthetikai szépen* felül is keres valamit: *eredeténél fogva* tökéletes után, isteni után vágyik, melyben benne van minden, még a teremtő erő is. S a virág az, mely a nagy mindenségben ezt képviseli. Virág nélkül is szép a mező, a tájék: de a virág azon a teremtő erő.

Ime, hol bolyong gondolatom. A *nőről* akarok írni s rajzolni a természet fenségességét s vizsgálok: mi a virág a természetben. De hát e gondolatban való bolyongásom nem természetes-e? Hát vajjon a nőt nem méltán hasonlíthatjuk-e a virághoz?

A mi a nagy természetben a virág, az a társadalomban a nő.

Ha a nőt elgondoljuk a társadalomból, avagy figyelmünket az össztársadalom oly alakulására irányozzuk, melyből a nő — már akár önként, akár kényszerítve — ki van zárva: az *aesthetikai szépet* bizonyára fel fogjuk találni: megnyilatkozik az ott sokféle alakban. De hát vajjon az emberi

lélek boldognak érzi-e magát a társadalomnak ilyen alakulásaiban? Vajjon nincs-e lelkében vágy a társadalomnak olyan alakulási után, hol a nő is munkatért talál, hivatást tölt be? Ime, a nő az *aesthetikai szépn*ek, mely az emberi társadalomban nyilvánul, felette áll, mint a virág az *aesthetikai szépn*ek, mely a természetben nyilvánul.

Miért van ez így? S ebből kifolyólag, mi a nőnek a társadalomban a hivatása és kötelessége?

I.

A bibliában van e passus? Nem jó az embernek egyedül lenni. És teremtésten nőt. Megteremtette azt a lényt, ki megszüntette a férfit — *egyedüliséget*.

Különös, alig kifürkészhető titok, mit ez életben a nő képvisel — bármily nagy, vidám, zajos társadalomban éljen is — egyedül, elhagyatva érzi magát: ridegnek, sivárnak találja az életet. A nő — egy egész új világot tár fel a férfi szeme előtt. S ez új világnézet új életrendszert követelt vele. Mi más lesz az ifjú, ha szívében a szerelem tavasza megnyit s feltalálta a nőt, ki mellett tölteni perceit legnagyobb boldogsága. Mi másnak tűnik fel a külvilág nemében is a férfi, ki megszünt *egyedül lenni*?

A *miért* egész önkénytelenül is tollunkra akad, ha ezek felett elgondolkozunk. Miért jutott a nőnek e földön ily nagy magasztos szerep? S minő tulajdonságok teszik képessé a nőt e szerep betöltésére?

A *miért* kérdést — kutasd ugyan gyarló ember: de a végokot megtalálni alig fogod. Miért kell napnak lenni? Más lény és meleg miért nem helyettesítheti? Miért van szükség a harmatra és esőre? A forrás vize miért nem helyettesítheti?!

E kérdésre: *miért*, csak az isteni bölcségre való hivatkozással felelhetünk. A kutató emberi ész előtt ez a bölcsesség úgy nyer magyarázatot, hogy a férfinak és nőnek szerepét élesen megkülönbözteti. A *férfi élte* az alkotásban *megnyilatkozik*: a *nőé pedig az alkotás érvényesítésében*. A férfi életet él: a nő ezt láthatóvá is teszi. A férfi a teremni képes föld: a nő a virág azon. A férfi a növény: a nő napsugár, az áldásos eső, mely a magvakat, a gyümölcsöt kifejeleszteni van hivatva. Ez a két szerep egészíti ki egymást. Ezért van egyedül a férfi a nő nélkül. Ezért ilyen nagy, magasztos a nőnek szerepe.

De ha a *miért* kérdésre a kutató emberi ész kielégítő feleletet nem tudott találni: annál inkább megfelel arra, hogy

minő tulajdonságok teszik képessé a nőt e szerep betöltésére.

Első e tulajdonságok között: a *gyöngédség*. Az a tulajdonsága ez a nőnek, mely mindenkor képes legyverezni. Az erőt megsebzényenti: a gyöngét bátorrá teszi; a durvát szelidíti: a művelt lelket boldogítja; a ravaszt varzarba ejti: a nyilt szívűt magához lánczolja. E tulajdonsága a nőnek olvaszt, mint a tavaszi napsugár, de az a sajátos, hogy aztán a nő az olvasztás közben önmaga is olvad!

Ennek a tulajdonságnak természetes következménye a második: a *mélyeség szeretet*. Három irányban nyilvánul a nőben a szeretet: mint *általános*, mint *hitvesi*, és *anyai*. Nincs nő, kiben e három irányú szeretet meg ne legyen. A *nőnek szeretnie kell*.

Aztán a harmadik tulajdonsága a nőnek: a *titoktartás*. Szeretik a nőt ellenkezőnek feltüntetni. Méltatlan vád ez a nővel szemben. Amit a női nem őriz meg magában, az nem titok. Igazi titkot a nő még nem árult el soha. Vagy ha árult is el, lelke háborgásának árán tevő azt s valamelyik irányu nagy szeretete készítette reá. Erre a művelődés és főként a politikai történet szolgáltat erős tanubizonyoságot.

Hogy a nőt az előbbi tulajdonság jellemezhesse, okvetlen szükséges a *gyors, eleven észjárás* is feltételezni róla. S hogy ez csakugyan meg van a nőben, azt kétségbe nem vonhatja senki, ki csak egy nővel is állt már életében összeköttetésben. Oly tulajdonság ez a nőnek, a mely roppant áldásos hatása lehet a férfira nézve. A férfinak sokszor még sejtelve sincs ott, hol a nő biztosan lát. Hányszor hárt el a nő eszejárása segítségével veszedelmet a férfiu tejéről?

Jellemzi a nőt ezek után egy kiváló tulajdonság, mely igazán hosszú teszi őt. Ez, az *akaratauk roppant erős nyilvánulása* a nőben. Az akarom kifejezési alak a való életben sehol nem nyer oly mértékben megvalósulást, mint a nőnél. A nő előtt nincs lehetetlen emberi értelemben. A nő gátat nem ismer céljai elérése közben. És csodálatos, de így van. A nő megközelíti az angyalt: de képes lestilyedni a fekete sárba, hogy célját elérhesse. Az akarat működik benne, mint a természetben a teremtő erő.

Ezzel a nagy fontosságú tulajdonságával a nőnek vannak aztán összefüggésben más tulajdonságai is, illetve ezek mintegy következményei az előbbinek. Ilyenek ezek között a *türelem* és a *lemondás*. Ez az akaratauk már negatív nyilvánulása. Ilyen szintén az *alkalmazkodási képesség* is.

Ezek a tulajdonságok főként azok, melyek a nő magasatos szerepe betöltésére képesek teszik. Természetesen, nem lehet e tulajdonságokat csak egy irányban keresnünk a nőben. E tulajdonságok aktív és negatív, építőleg és rombolólag működhetnek s működnek is. Tehát egy és ugyanazon nő egyik férfire hathat alacsonyabban, a másikra rombolólag e tulajdonságánál fogva. Hogy a nő kívánatos módon és irányban érvényesítse képességeit, tisztába kell jönnünk *hivatásával és kötelességeivel* a társaságos életben s azzal, hogy mint lehet a nőt erre előkészíteni.

Réz Zászló.

A s.a.-ujhelyi általános ipartestület örömnappja.

A s.a.-ujhelyi ált. ipartestületnek f. hó 5-ike volt ez örömnappja. Ekkor szentelte fel a testület zászlaját. Ez valóban örömnapp. Mi is ennek jelezsük és tiszta örömlünknek adunk kifejezést, mert e napnak eseménye az ujhelyi iparnak haladását, erősödését s mondhatjuk fejlettségét jelenti. Az iparral pedig együtt halad a jölet és megelégedés. Sőt jelezte iparról csak ott lehet szó, a hol a műveltségnek legalább bizonyos foka már meg van. Üdvözljük tehát S. A.-Ujhely város törekvő, derék iparosait zászlójuk felszentelése alkalmából! Üdvözljük, mert ezzel dokumentálták, hogy van beütnök erő a haladásra, törekvés a fejlődésre és ambíció az ipar teljes tiszteletének megszerzésére. Az a zászló a külvilággal szemben ezeket jelképezi — legalább a mi szemünkben. Magával a testülettel szemben pedig az az összetartásnak jelképe. S midőn üdvözljük a derék testületet; egyszersmind kívánjuk is, hogy minden egyes tagja értesse is meg, mit jelképez valóban az a felszentelt zászló, a testületi tagokra nézve. Ismételjük: az összetartást, mint a melyben hatalom és erő rejlik.

A zászló felszentelésén megyénknek kiváló férfiai voltak jelen. Szép bizonyosság már ez egy magában is, hogy az ipar mily fontos egy nemzet nagyságának megteremtésében. A zászlóanyai tisztet egy oly nagy műveltségű s tekintélyes urnő vállalta el, mint csabesdi Dókus Ernőné, szül. Ragályi Ilona. A zászlószentelési jól sikerült fényes ünnepélyről a következőleg számolunk be t. olvasóinknak:

Reggel 5 órakor *Művészek Pál* és *Árnyépi János* ujhelyi iparosok, mint rendezők vezetésével a gyártelepi zenekar *örömszó zenéje* indult el a bejárati Ujhely város minden utcáit, ezzel jelképezve mintegy a napnak örömet. S míg, a zenekar öröme hangolta már körűn reggel az öröme és ünnepre örvend polgárokat, az alatt a testület előjárásága. Banóci Kálmán elnökkel élén, a vasúti állomáshoz mentek ki, hogy a reggeli vonatokkal érkező vendégeiket, rokon testületiek küldöttait, méltóképpen fogadjassák.

Reggel 7 órakor érkezett meg az első vonat, a melyen a szomszédos sárospataki általános ipartestület küldöttai érkeztek meg. Ném sokkal ez után érkezett be a Kassa-Mező-Labore felől jövő vonat, amelyen jöttek a nagymihályi testvértestület küldöttai; mindkét testület küldöttait *Bánoczi* elnök üdvözölte meleg szavakkal. S aztán kocsira ülve, az Abonyi kertbe gyűlt össze a társaság villás reggelire.

A gyűlékezés a város háza termében volt. Ide vitte el a vidéki küldöttöket is a rendezőség. Itt gyűltek össze a koszorus leányok is. Ide hívta meg a rendezőség a zászló anyát is, *Dókus*

Ernőné szül. *Ragályi Ilona* urnőt, kit belépés-kor dörgő éjlen-kialtás fogadott, majd ennek elhangzása után *Dókus Mihály* iparhatósági biztos üdvözölt, melyre a zászló anyja rövid, de ékes szavakban válaszolt. E fogadtatás után az elnök a koszorus leányokat és a testület előjárásági tagjait mutatta be a zászlóanyának.

Miután mindez megtörtént, az egész testület és ünnepelő közönség, a róm. kat. templomba ment. Istenítisztelet hallgatására, hol *Leungyel Pál* plébános a zászlót egyházi szertartással felszentelte. Innen az egész templomi gyülekezet a megyeház előtti térre vonult, hol egy tribün volt felállítva. Itt történt a szövegbeírás. Ezt megelőzőleg *Janka* ref. lelkes a következő beszédet mondta el:

„Úgy érzem ünnepelő közönség, hogy a kegyelet tényben, mely külsőleg előttünk végbemegy, a szív leglényesebb, legnemesebb érzései dobbannak össze. Két nagy eszme ölelekezik ma itt: a munka és a haza. E zászlón, hogy ugy fejezzem ki magamat, egy *kettős szív* dobog. E szív két fele egymástól oly elvárhatalatlan, mint a hogy erőt fa nélkül gondolni nem lehet. Haza nélkül nincs munka és munka nélkül nincs haza. Boldog ez, ha az virágzó, de mindkettőt menthetetlenül elveszett, ha bármelyik erőben meglazult.

Mikor a s.a.-ujhelyi ipartestület ezereves múltunkra visszatérintett s hazafias kegyeletének áldozott jobban mondva így áldozott: nemes dolgot eszeledett. Egy szemléhető képen állítá elénk, hogy mint foglalnak helyet munka és haza egy ugyanazon lobogón.

Munkában folyt le az elmúlt ezer év is, csak hogy e munka nem az ipar esendes tüzihelyéről került össze a nemzet nagyságához a homokszemeket, hanem huzeczekön esatabárdok forgatásában nyilvánult. Akkor erre volt szükség s bizony jól esik nekünk végig tekinteni ezer esztendő történet álmán.

A kép azonban ma megváltozott, a fegyver napról napra veszíti élet s ha nem is ma, de pár évtized múlva bizonyára egy vést könnyebben fogja meghódítani a világot, mint hadivert Atilla hódító buzdánnya.

Nem frázis hit e zászló jelszava, hogy t. i. *„Ipar által virul a haza”*, csak azok, kik ezt himeztették reá, tudják komolyan venni, tudják megérteni.

Mikor az egyén az örök törvénynek hódolva s arcának verejtékével eszi kenyérét” látszólag csak saját jólétét munkálja, pedig nem úgy áll a dolog hanem az egyetemes is.

Hol boldog a hazában élő minden kis család, boldog virágzó ott maga a hon. Mikor a szellem munkása iróasztala mellett, a szántó vető ekéjénél az iparos műhelyében dolgozik, a munka előjában önéreke mellett a közérdek is, — láthatatlanul bár, mindig ott lebeg.

Hogy tehát e szavak ne maradjanak csak holt betűk, föltétlenül szükséges, hogy mindenki fel tudjon emelkedni egysége tiszta öntudatára; de egyszersmind vigyázat, hogy senki magát a társas élet formából élesen el ne különítse. Mert egy ember ma abban gyenge: részben viharban, még a bár hatalmas, de társak nélkül, egymagában álló tölgy is megértik.

E zászló különben is azt jelképezi, hogy azok kik alája állanak, *változatra, összetartva, tömörülve* igyekeznek a kitűzött célt kiküzdeni, ez esetben a hazai ipar felvirágoztatását.

E cél magasatos, nagy, nemes. Legyen áthatra mindenki ennek eszményétől, mert ha az illet, mely e perében a szívetek betölti s melyet ott látok égni minden arcon, csak muló szalmaláng, avagy épen csak pusztá hangulat: ugy mondhatom, e fehér selyem meg fog pirulni szőgyenében.

Fehér selyem fehér lilomra emlékeztet, a fehér lilom az ártatlanság, a béke symboluma, e zászló a békes haladás zászlaja.

Jertek sorakozatok alája, a magyar ipar lobogója alá.

Fel a munkára! Előre! Az isten nevében! Igen az isten nevében, kihez szálljon fel ajkunk terebéző fohásza.

(Ezután következett ima és megáldás.)

Az izraelita hitközség jelkéze a következő beszéddel áldotta meg a zászlót:

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

A legrégibb okirat, mely a zászló intézményéről mint jelvényről, megemlékszik, a mi 3000 éves szentírásunk. Már az arabiai vasatagban parancsolta Isten Mózes által, hogy Izraelnek mind a 13 törzse külön-külön saját zászlaja alá sorakozva a szent frigyátor körül tanýázzék.

Ez azonban csak azt bizonyítaná, hogy az izraelitáknál a zászló nem hadi jelvény, hanem a béke symboluma volt, mint a hogy tényleg az egész szentírásban nincs emítés arról téve, a háboruban a zászlóknak minő szerepük volt és miféle sorsra jutottak. Mindamelletti kétségtelen, s számos jel is mutat arra, hogy az izraelitáknak igenis szintén voltak hadi zászlaik. Azonban mély annak az értelme, hogy a szentírás a zászlót kizárólagosan mint a béke jelvényét hangsúlyozza.

Mert mi is a jelentősége a zászlónak, legyen az bár hadi jelvény vagy békesymbolum? Mindkettő az egyívő tartozandóságot és az érdeklőztséget fejezi ki S nagyon természetes, hogy *háborubban*, midőn magas érdekek, a nemzeti lét nagy kérdései forognak kozkán, a zászló nem jelenthet egyebet, mint hogy mindazok, kiknek a haza és a népjölte szívükön fekszik, sorakozzanak ma jelvény alá, életükkel védjék a haza épségét és mind erejükkel törekedjenek az ellenség visszaverésére. — *De béke idején*, midőn külfelenség nem fenyeget és a nép jólétnek örvend, a nyugalom könnyen *tespedtséggi* tulajhat, mely halálos mérög a népek életében. *Anyagiakban és szellemikben a maradiság bün, mely irjalmatlanul meghosszítja magát*. Csaknem az összes akori népek végpusztulásokat megelőző korszakban fénykorukat éltek. De a jólét és a külfelenségtől való nyugalom elbizakodottá tevő őket, a népet tespedésnek indult, egy, hogy erejükben elpuhulva nem bírtak többé azzal az erkölcsi erővel, melyre mulhatatlanul szükségük volt, hogy a későbbi ellenségek támadásoknak sikeresen ellentállhasanak. Béke idején népet még inkább szükséges egy jelvény, mely a népet bizonyos érdekeit mélyen értelmező jelzavakkal munkásságra és előrehaladásra buzdítsa és lelkesítse.

Igy mondja a királyi lantos (szoltár 60,6) Hivoidnek. Istenem, zászlót adtál hogy felemelkedjenek az igazság védelmére.” A fennem lobogó zászló ugyanis a nép figyelmét a magába irányítja, hogy onnan, a melyekből merítsen erőt buzdulást és lelkesedést. *A zászló tehát a földi lét fölé való emelkedésre hívja fel a népet*. Ezért mondja ugyancsak David király (Zsoltár 20, 6) „Örvendjünk segítségodon és Istennünk nevében lobogtassuk zászlókat, az örökkévaló teljesíti összes kívánságainkat.” Mert szent jelvény a zászló, arra intvén a népet, hogy folytton istent tartva szem előtt áldásos tevékenységet fejtsen ki. Ha ugyanis fáradságaink legzesekélyebb eredményeit is Isten kiváló kegyének és áldásának tudjuk be: ha isten nevében lobogtatva a zászlót, további komoly és békes munkásságra hívjuk fel a népet: akkor Isten áldása a jövőben is kísérni fog és ő-szes kívánságaink teljesülnek.

S ez a zászló, m. t. k., melyet most felszentelendők vagyunk, szintén nem hadi jelvény, hanem a *békének és munkásságnak symboluma*. Oly egyesületnek a jelvénye, melynek szorgalom a jelszava, munkásság az erénye, komolyság a támasza és a békes együttműködés az erőssége. A tagok az egyesületet nem tekintik alkalmas szüntérnek diesszág vagy hűség vizsekteg kielégítésére, hanem igen kedves alkalomnak, hogy eszméiket és tapasztalataikat kicseréljék. Tulásukat kielégítsék és kölcsönös érdekeiket fejlesszék: itt az egyesületben *megszünek a korlátok, melyeket előlét és haláldelemlent a társadalmi életben emelt ember és ember között*: itt a közös munkásság terén testvéreket tömörülnek a tagok, hogy a kölcsönös szeretet mennyei lényekival fűződjenek egymáshoz: ez egyesület talaja szent föld, melyet a munkás-iparos verejtékével áztat és termékenyít és melyből a társadalmi élet bűbajos illatu virágai fakadnak.

Azért ma, midőn e nemes első egyesület békes törekvéseinek beszédes jelképe gyanánt e zászlót felszenteli öhajója, a zsidó vallás nevében is örömmel üdvözljük őt s azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy az egyesület tagjai, valamint ha a haza hívna őket, egytől egyig teljes szívből és lélekkel szorgolnának ama másik szent lobogó alá, ép ugy várték hűek fognak maradni mindazon fenkőit eszmékhez, melyeknek égizse alatt az általános ipartestület” mai napig is virágásznak indulhatott.

Serkentő szózatokép idézzük tehát a szoltár szavait (45,5) „E diszeddel fel! működjél tovább is igaz nygedéit és az elterített igazsáért, így jobbold magasatos dolgokat fog művelni.” *Legyen e zászló jelvénye a további ornyedetlen munkásságnak, a békes együttműködésnek és a kölcsönös felebaráti szeretetnek mindörökké a haza és emberiség javára*. Amen!

Zseket a beszédek megelőzőleg mondta el *Barthos József*, mint elsőfoku iparhatóság, mint-egy megnyitó beszédjét, melyet szintén egész terjedelmében közlünk.

Igen tisztelt ünnepi közönség!

Nemzetünknek ezredéves ünnepét e hazában most ültük. Azt hogy ezeréve bírjuk e hazát s hogy aanyai külfelenség és belviszály után el nemzett e hazán, főképen annak köszönhetjük, hogy a lafolyt ezer év alatt a nemzetnek volt egy erős államfentartó eleme, a nemzeti középosztály, — mely ha kellett karddal, ha kellett böles mársékléttel, de mindig erősen lángoló hazasz-rettel feltesztette kötelességét: a haza és a magyarság érdekében. Ma a középosztályt többé nem a nemesség, hanem a polgárság képezi, melynek zöme az iparosostály. Ennek az iparosostálynak zászlaját avatjuk fel ma. Ez a zászló fog előttünk lobogni. A c-atak zajában a zászlót követni, deo kötelesség. Azt elhagyani gyalázat. Ne higgyék, hogy ez a zászló, nem a harc lobogója; mert ez is az, még pedig igen nagy harc, az élt harcában van hivatal vezetni az alája sorakozókat, a s.-a. ujhelyi iparosokat. A múlté a fegyver, a jeleué és jövőé a munka. Ma midőn összejöttünk, hogy a munka e zászlaját felszenteljük, nem mulaszthatom el nem csak állásomból kifolyólag, de mint magyar ember sem, megbízomnak a s.-a. ujhelyi iparosoknak lelkiükre kötni ez uttal is, hogy ez a zászló csak akkor lesz szép, csak akkor lesz isten áldása rajta, ha annak követői nemesak mint iparosok, de mint hazafiak is megteszik kötelességüket. Jelszavunk legyen: Szeretni az istent, a Hazát és a munkát. En erősen hiszem, hogy ez így lesz és azért örvendek reukivól annak, hogy a nagyon tisztelendő lelkesz urakat nekem van szeresésém telkőni: Áldják meg a zászlót és az Isten áldásával sokáig vezesse az itteni általános ipartestület tagjait a haza és a besületes munka érdekében. Eljen a király, Eljen a haza, Eljen az ipartestület!

Az egyházfelekezettek lelkeszeinek áldása után következett a *szógherorás*. Ennek befejeztével *Barthos* főszolgabíró közönetet mondott a lelkeszeknek, a zászló anyának, a koszorúsleányoknak és vendégeknak az ünnepély fénye emeléséért.

Beregzódvén ezzel a felszentelési aktus, a zászlóanya a felszentelt zászlót a testület elökének gondjára biza. Gondjaiba venén az elnök azt, a kironult gyártelepi zenekar vig akkordjainak hangja mellett vitte az egész testülettől kísérvé a testületi helyiségbe.

Igy ért véget a s.-a. ujhelyi ált ipartestület zászlójának felszentelési aktusa. De az örömeink még nem volt vége. Hiszen a s.-a. ujhelyi iparosok még csak derék iparosok, de lelkes magyar emberek is — hamisítatlan tipikus magyar természetek. Ha öröme van, áldomást iszik, ha bánat járja szívé, borba öli buját. E napon öröme volt, ivott hát rá az Abonyi féle kerthelyiségben nagy áldomást. 281 terítők bankettet rendeztek. A tudós, meg a nagy írt egy asztalnál ült az örömben egyesülve az erősebb munkához szokott kezű iparossal. Az idők jele ez is.

Természetes dolog hogy a lelkes köszöntök nem hiányoztak. Az első *Bánóczy Kálmán* elnök mondta az uralkodó házért, melyet az egész társaság állva hallgatott meg. Másodiknak *Barthos* főszolgabíró állt fel s poharát a zászlóanyáért és a koszorúsleányokért ürítette. Ugyanese *ó* emelt poharát Molnár István főispánért. Mondtak még pohár-köszöntőket: *Dókus Ernő*, a kerületi orsz. képviselője, S.-A.-Ujhely fejlődéséért, jóvő nagyságáért *Roos Adolf* Barthoséért, *Horicz Sándor* egy talpra esett szép beszéd kíséretében a kis ipar nyomott helyzetének felszabadulásáért s fejlődéséért s a zászlóanyáért ürített poharát. *Dókus Gyula* Zemplénmegye kiváló főjegyzője, *Bánóczy* elnököt ültette. *Nemes Lajos*, az általános szeretelmek örvendő tanfelügyelő, *Dókus Ernő*ért ivott. Az ebéd alatt a gyártelepi dalárda kitünően előadott műdarabokkal gyönyörködött a közönség. Ebéd után táncra perült az ünnepi közönség s rakta másnap reggel kivilágos kivraddig. A négyesek 120—150 pár táncolta.

Eljen, nojjon, virágozzék a derék ipartestület.

A pataki bíróválasztás.

Ujságírói tisztünkhez képest teljes tárgyilagos-saggal, a tények egyszerű felsorolásával kívánunk referálni arról az ügyről, mely Sárospatak városát oly közelről érdekli, hogy annak szerencsés kime-

netelétől függ a város megzavart nyugalmának s felháborodott közvéleményének lecsillapítása.

Folyó hó 3-án tartatott meg *Barthos* főszolgabíró elnöklété alatt a képviselő-testület gyűlése, melyen az újonnan választott bírónak kellett volna magat bemutatnia.

A mint a főszolgabíró a gyűlést megnyitotta, kérdést intézett a bíróhoz, hogy kíván-e szólni s ennek tagadó válasza után felállott dr. Lengyel Endre s azzal a higgadtsággal és tiszteletet keltő komolysággal, mely az ő legkiválóbb egyéni tulajdonai közé tartozik, ajánlotta, hogy a képviselő-testület fejezze ki az új bíróval szemben bizalmatlanságát.

Erre a bíró is megszólalt. A dr. Lengyel nyilatkozatát formai tekintetben kifogásolta, mert a törvény értelmében az önálló indítványok 24 órával a gyűlés megtartása előtt bejelentendők. A mennyiben tehát ez nem történt meg, felebbezni fog ellene. Különbben a bizalmi kérdést — úgy-mond — eldöntötte már velem szemben a nép, mely megválasztotta bíróvá.

A bíró kihívó magaviseletét Ballagi Géza aposztrofálta. Beszédében kijelenti, hogy tisztességes ember akkor, midőn a bizalmi kérdést vetik fel vele szemben, ennek tárgyalásában nemcsak, hogy nem szokott részt venni, de jelen sincs akkor, a mikor ezt tárgyalják. Figyelmeztette továbbá a bírot, hogy a bizalommal ne hivalkodjék, mert hiszen őt meg nem engedett eszközök igénybevetelével a tömeg választotta meg, adminisztratívni pedig a tömeggel s a képviselő-testület támogatása nélkül, a mint meg fogja látni, teljes lehetetlenség. A kérdés formai oldalát a mi illeti, e tekintetben Ballagi kimutatta — s az elnök főszolgabíró is neki adott igazat, — hogy ezúttal nem önálló indítványról van szó.

Meg Puza Sándor g. kath. lelkesz logikáját bámulta meg a képviselő-testület, midőn nyilatkozta, hogy ő tetteiből ítéli meg az embert, ennél fogva varakozó állásba helyezkedik Molnár Jánossal szemben s ezúttal a bizalmi kérdésben nem szavaz. Azután tíz tag kérésére elrendeltetett a névszerinti szavazás. A kérdés ez volt: bizalommal viseltetik-e a képviselő-testület az új bíró személye iránt? igen vagy nem? *Az intelligencia egyfélé-egyig nemmel szavazott*. Így nevezetesen nemmel szavaztak: Szeremley Gábor, Philipp Károly, dr. Laczay László, dr. Lengyel Endre, Nagy Gusztav, Szekerak Kálmán, Debreczeni Bertalan, Végh Bertalan, dr. Ballagi Géza, dr. Szánthó Gyula, Szabó Zsigmond, Csajka Endre, Bálint Dezső, Pavletits Gyula, Szinyei Gerzson, Neumann Péter, Kardos János. Igennel szavaztak, vagyis *bizalommal viseltének Molnár János személye iránt*: Goldblatt Lazar, Roth Zsigmond, Reményi Vendel, Molnár János, Varga János, Nádaskai Mihály, Ványai Gyula s negy tanacos, névszerint: Demcsák Mihály, Niesner Ferenc, Sonnenfeld Henrik és Major György. A többi tisztviselő tartózkodott a szavazástól. Ha jelen lettek volna, bizonyára nemmel szavaznak: Bakó Sándor, Meczner Gyula, Vass Imre, Buza János, Bogayvay Zsigmond, Maklári P. Miklós, Steinfeld Jenő és Katona Mihály is. A kik azonban bizalommal vannak a főbíró személye iránt, mind berukkoltak. Ha tévednénk ebben a föltevésünkben, szivesen vesszük és közöljük bárki részéről is a cáfolatot.

A szavazás megtörténte után a meghívóban jelzett ügyek tárgyalására került volna a sor. De a képviselő-testület azzal az indokolással, hogy a bíróválasztás ellen a törvényhatóságához beadott a fölebbezés, hogy biztosan meg fogják azt semmisíteni s hogy ennél fogva az adminisztratívni nincs meg az állandóság, a mi szükséges a fontosabb ügyek elintézéséhez: minden tárgy felett napi rendre tart s azoknak elintézését kedvezőbb időre halasztotta. A bizalmatlansági nyilatkozatnak mintegy megpecsételéseül csak egy pozitív határozat hozott, az t. i., hogy a község címére érkez pénzlevelek fölvetelével nem — mint eddig — a bíró, hanem a penztárnok bizott meg.

A fennebb említett fölebbezésben a város legelőkelőbb polgair a bíróválasztás megsemmisítését a következő indokok alapján kéri: 1. Mert a választás határnapja a törvény világos sérelmével nem hirdettetett ki 48 órával a választás előtt. 2. Mert Molnár János, ki tanítói címét és jellegét nyugdíjaztatása dacára megtartotta, a törvény értelmében nem volt megválasztható. 3. Mert Molnár János dr. Schön Hugó és dr. Nyomárkay orvosok bizonyítványa szerint, agy- és idegbetegség következtében nyugdíjaztatott s így egy olyan ember, ki agy- és idegbetegség miatt, egy sze-

rény igényű népiszola vezetésére is képtelennek találtatt, hogy állhatna egy város adminisztratívniának élén.

Hogy ez a felebbezés kedvezőleg fog elintéztetni, azon nem kételkedünk. Ugy halljuk azonban, hogy mire rákerül a sor az elintézésére, már akkor esetleg tárgyalanná fog valni. Az új bíró ugyanis — hálából azok iránt, a kik varakozó állásba helyezkedtek vele szemben s a kik bizalmat szavaztak neki — azzal kezdte meg működését, hogy *hivatalos határbírával egy konkrét esetben egyik volt kortese érdekében, sulyosan risszavolt*. E miatt megtörtént ellene a hivatalos följelentés s így remélhetőleg meg fog tőle mielőbb szabadulni a város.

Levél a tállyai kirándulásról.

Tállya, 1896. július 6-én.

640. szám.

főisp. 1896.

Zemplénvármegye főispánjától.

Meghívó.

A Tolesván 1896. évi június 19-én tartott szőlészeti értekezlet határozatához képest van szerencsém *Tállyán, folyó évi július 1-én* folytatáslagosan tartandó szőlészeti kirándulásra s értekezletre szivesen meghívni

A kirándulás programját következőkben adom: Indulás Sátoralja-Ujhelyről a gyorsvonattal reggel 7 óra 19 percek, érkezés Szerencsére 8 óra 23 percek, a honnan a társaság kocsiokon Tállyára br. Waldboth Frigyes „bányászai”, dr. Szabó Gyula s a szomszéd szőlőbirtokos urak szőlőt tekintni meg. A „bányászai” szőlő borházában reggeli.

Déli 1 órakor ebéd a tállyai városháza tanács-teremben, melyre egy teitük egy (1) forintba kerül (sör nélkül).

Délután 3 órakor értekezlet s este 6 órakor hazaindulás kocsiokon a szerencsi állomáshoz, a honnan a vonat esti 7 óra 18 percek indul Sátoralja-Ujhely felé. A szerencsi állomáshoz kocsi- ról Tállya város birtokossága és Bessenyei László főszolgabíró úr lesznek szivesek gondoskodni.

A Tokaj-Hegyalja községeit ez alkalommal is kérem, hogy ezen tanulságosnak ígérkező kirándulásra kebelükből 1—3 képviselőt küldeni sziveskedjenek.

Sátoralja-Ujhely, 1896. június 16 23-án.

Hazafas tisztelettel

Mohárv István

Zemplénvármegye főispánja.

Ezen meghívó alapján vonult be egy előkelő társaság Tállyára az ott beültetve levő mintegy 300 catastrális hold szőlő-terület megtekintésére és tanulmányozásra véget.

Azonban kezd-m teljesen előről: főispánunk-hoz a sátoralja-ujhelyi és sárospataki, nemkülönbben liszka-tolesvai vasuti állomásokon a hegyaljai ültetők királó része esatlakozván, a mikor a vonat Szerencsére beérkezett, a kiránduló társaságot mintegy 60 főre lehetett tekinteni, mely szám a közeli vidéket hozzávée 100—120-ra emelkedett.

A szerencsi állomáson a kirándulókat, de különösen az azt vezető főispánt az ott egybegyűltek fogadták. A már varakozó fogatok egy pár pere alatt megteltek és hosszú kocsi-sor vonult Tállya felé.

Tállyán a város szélén diadalkapu alatt, zene-szóval, tarak lövésselek, a tüzöltők sorfala között vonult el társaság, melynek élén menő főispánt a város előkelőségével együtt varakozó főbíró egy pár szóval üdvözölt.

A szípen fellobogzott és kívánsai tömeggel megtelt utcákon át egyesesen a szőlőhegyekre vonult a társaság, hol a bíró Waldboth telepün állapotott meg. It s jól kezelt és már nagy részben termésben levő szőlő megtekintése után a társaság villás reggelizés ült.

Az uradalmi személyzet által bőven felszolgált hideg étkek és hegyaljai már oltrány borok elfogyasztása után az érdeklődők két fele oszolva, egyik része a főispán vezetése alatt a Szabó Gyula szőlőjébe, másik a Bernáth Béla egyik telepére vonult ki.

Az ott látottak felett a társaság el volt ragadtatva és egybehangzólag felkiáltott mindenki, hogy a hegyalja nemesak hogy meg van mentve, de igyekezzen mindenki az ültetéshez azonnal hozzá fogni, mert kár azokért a perekért a mit vesztünk.

A tállyai szőlők általában zöld olttással vannak betelepítve, csak Bernáthnál lehet látni egy pár hold igen szépen tenyésző fás olttást. A tállyaiak — ha csak valami elemi csapás nem lesz — ezer holdrón felül fognak szürni.

A szőlők alapos megtekintése után örömtől áthatva igyekezett mindenki be a városba, hogy az

értekezleten részt vevően. Ezt azonban megelőzte a fállyai által adott közélet, melyen az oda való úri nők szolgáltak fel.

Határ nem ismerő szives látás, kitünő ebéd és jó borok felszolgálása mellett mulatott a társaság. A második forás után felállt főispánunk s élette a tállyait. Különösen megköszönt a nőeknek ama nagy fáradságot, a mit a közélet összeállításánál kifejtettek.

A város főbírája a főispánt, többen pedig egyeseket élettek. A toszok tartalmát azonban lehetetlen még kivonatlag is közölni, mert a jól mulatók zaja minden toszót elnyelt.

A közélet után az anyakönyvezetők hivatalba lett az értekezlet megtartva. Számos felszólalások közül kiemeljük a Kosinszkiét, Lécay Szabó Lászlóét, Székely Elekét, Szabó Gyuláét és Molnár János Sárospatak város főbíráját, — melyek nem csak hogy teljes tájékozottsággal és útmutatással szolgálnak az újja telepítésre nézve, de egy-egy alapos tanulmányok. Még nem volt a hegyalján olyan értekezlet, a hol annyi sok szepet — hogy úgy mondjuk — annyi sok okosat lehetett volna hallani, mint ez alkalommal. Bár megszívlelnék a jelenlévők mindazt, a mit ott hallottak, akkor egy két év alatt Tállya is ötször annyi bort termelhetne, mint lesz jelenleg.

A vidéki vendégek 10 órákor kocsiakra ültek és eltavoztak. Az otthon maradtok pedig talán még ma is táncolnak és mulatnak annak örömeire, hogy Tállya is elérte egyszer azt, hogy főispánunk egy napot körükben töltött. Videki.

VEGYES HIREK.

— Gyászhir Mindenkit megdöbbentő gyászsebet érte Sárospatak városának társadalmi körét, de főleg azt a szélesen kiterjedt rokonságot, melynek *Trócsányi Bertalan* szivből szeretett, igazán kedvelt tagja volt. Szinte hihetetlenül hangzott a hír, hogy meghalt! Hiszen olyan élet-terős kedv sugárzott róla, látszott rajta, hogy sok, igen sok éveket számtunk neki, hiszen aranyos jó kedélye az élet nehéz bajait is könnyen elviselhetőkké tette rá s a hozzá tartozókra nézve. S mégis... ma már halott s a sárospataki református temetőben egy sírhalom beszél csak arról, hogy *Trócsányi Bertalan* volt. A sírhalom csak annyit mond: volt de a társadalom, a melyen szüjtött család, a szivből kesergő rokonság, az tudja, hogy élt és munkálkodott fáradhatatlan szorgalommal, munkálkodott a maga s a másik javára. Egyenes, nyílt jelleme, korrekt, kifogástalan viselkedése nem egy-könnnyen mennek feledésbe. Rövid életrajzát a széles körben ismert férfinak a következőkben adjuk: *Trócsányi Bertalan* született 1845-ben S. a. Ujhelyben, a hol elemi iskoláit élvezte, Sárospatakra jött s a főiskolában a VI-ik osztályból tanítónak ment ki Putnokra. Visszatérve, anyagi okok miatt nem folytathatta tanulási pályáját, hanem a főiskolai nyomdában állt be s a könyvnyomdászati megtanulván. Kassára, majd Nagyváradra, végre Budapestre került, hol a „Pesti könyvnyomda részvénytársaság” nál nyert alkalmazást. Itt tevékeny munkásságot fejtett ki úgy az irdalom, mint a nyomdászati ipar érdekében. A budapesti nyomdászok egyesületének jegyzője volt s mint ilyen vett részt az 1873-iki országos nyomdász kongresszuson. Két élelapt is szerkesztett. (Révizió, Savanyú). 1874-ben jött vissza Sárospatakra, a mikor Abaházi István halála után átvette a főiskola könyvbizományosi üzetlet, melynek az őra szakadatlanul pontos ügybuzgó, mindenki által kedvelt vezetője volt. Csakútt 1875-ben alapított, nől verőn *Radcsi Juliamát*, kivel a legboldogabb családi életet élte. Ez a család vezetett benne legtöbbet, hiszen kidőlt az oszlop, a fenntartó. Megmerhetlen fájdalomnak enyhítése az a mély részvét, melylyel olyan sokan osztottak keserűkben. A melyen szüjtött család a következő gyász jelentést adta ki: Aláírottak úgy a magok, valamint a nagyszámú rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a felejtethetlen férjnek, atyának, testvérnek, rokonnak *Trócsányi Bertalan* ev. ref. főiskolai főbizományos, könyvkereskedőnek f. évi július hó 7-én, d. u. 5 órákor, életének 51-ik boldog házasságának 22-ik évében, szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hull teteinei f. hó 9-én d. e. 10 órákor fogtak az ev. ref. egyház szertartásai szerint az örök ényezetnek átadatni. *Béke lenjzen porai felett!* *Trócsányi Bertalan* szül. Radcsi Julióna neje, Bertalan, Juliska, László, József, Mariska Zoltán, Dező, György, gyermekek. özv. Steinfeld Boláné szül. Trócsányi Amália, Kolumbán Sandorné, szül. Trócsányi Terézia, testvérei. A temetés július 9-én ment

végbe nagy közönség jelenlétében. Ott voltak a főiskolai tanárok a sárospataki városi előjárók, a sárospataki ipartestület tagjai. A gyászszertartást *Bálint Dező* lelkes végezte ki, maga is rokona volt az elhunytak s könyei összefolytak a koporsó felett kesergők könnyeivel. Legyen az elköltözött derék férfinak emléke áldott! Örövit pedig vizsgálja meg az ég ura, ki mindnyájunk édes atya.

— **Szükség.** Ha egy Papakosza vagy Affendakisz stb. megszökök, ezen valami nagyon csodálkozni nem lehet, de midőn egy a vagyon biztonság őrzetére önként vállalkozó örközeg vállalkozik ilyesmire, az eset valóban szenzáció. Így eszelekedt múlt hó 29-én a s. a. ujhelyi csendőr szárny parancsnoksághoz tartozó felső-szvidniki örnek parancsnoka Nagy Lajos őrsvezető. Nagy Lajos ugyanis az említett napon magát egy Császár Mihály nevű csendőrről szolgálatba vezényelve az őrsre épen akkor érkezett 220 ft zsoldot, magához véve, az erdőségben egyenruházatát s fegyverzetét társával együtt levetette és polgári ruhában a nagy világnak ment. Útjokat hihetőleg valami ábránd nyomán Galiczia felé vették: csakugyan azonban távolról sem gyanítható, mert ha csupán pénzt akartak volna szerezni, módjukban állott volna nagyobb összeget is szebre rágniok. Körözésük a szélrőzsa minden irányában megindítottak.

— **Zendülés.** Nem igen irigyleudó helyzetben jutott a Meczer Gyula Szobhomok tanyai írnoka Ungár Mór e hó 3-án. — Ugyanis a cselédek — hogy a munkát egyszerűsítsék — a helyet hogy étetésre a réten fűvet kaszáltak volna, az összes iga-vonó marhát becsapták annak közepébe, s így a tulajdonosnak tetemes kárt okoztak. — Ungár e miatt valamennyi bűnos cselédét 1—1 ft bírsággal súlytotta. — E fölötti haragjukban a magukat bűnösnek soha sem ismerő cselédek öszebeszéltek és az engedelmességet megtagadva e hó 3-án, miután az annyira lelkesítő pálinkából jól felöntöttek, az engedni nem akaro Ungárt inzultálták, s mivel ezzel sem értek célt, késekkel rohanták meg. Ungár előre látván a következményeket, ismét kocsival csendőrségért küldötte s magát a dőlhögök elől lakásába zárta. Ungár helyzete már-már igen kritikusá válik, ha a csendőrrör rövid idő alatt ott nem terem. A csendőrrök megjelenése a helyzetet átvarázsolta, u. i. a vérszomjas tigrisek gyatra nyulakká változtak át és hihetőleg a spírítus is vízé vált bennök, mert a nem remélt találkozástra futásnak erelni akartak: de a csendőrrök szava földhöz szegte lábukat. Az ügyet a csendőrrör járőr vizsgálát alá vevén, a lázadás főkolompasait szépen kocsira pakolta és eltávolította a tanyáról: de egyuttal megmagyarázta a már bekölni akaró honiuknak, hogy hátra van még a fekete levek. Ugyúgy u. i. az illetékes bíróságnak adatott át.

— **Tüz.** Rajunk patakiakon, valóságos isenverése van. Nem mulik el egy hét, hogy hol itt, hol ott a veres kákos ne mutatkoznak. Gyűjtogatás vagy nagy fokú vizgázatlanság az okozója ennek, csak az Isten tudja. Folyó hó 9-én a Hejcsén gyűlt ki az Egry Gedeon háza, s 4 ház 1 esőr 2 istálló esett a tűz martalékává. A tüzoltóság minden kívánálása hiába valós lesz, ha, mint ez alkalommal is történt, sehol egy kanálnyi vizet nem kaphatott. A tüzoltó egylet hydrofó-csőve 19 évi használat után felmondta a szolgálatot. A város tűzbiztonsága érdekében nagyon kívánatos volna a hydrofó-cső kicserélése, és ha beartatnák az a rendelet mely minden házban állandó vizközvetlet tartást követel.

— **Helyreigazítás.** A „Sátoralja” legközelebb megjelent számában a testület zászlószenteselési ünnepélye alkalmával rendezett bankettre vonatkozólag hozott közleményre megjegyzésünk a következő: Előnkönet, Bánfey Kálmánt a lapban közölt vád nem illetheti, mert a zászlószenteselésen rendezett bankettet nem ő adta Cserniczki Mihálynak. Oka időközben 2 héten át tartó betegsége. Hogy pedig Cserniczki kapta meg, annak Hock Imre az okozója, aki kijelentette, hogy daczára a szük kerti helyiségnek, daczára hogy kertje árnyékot nem nyújt, felszólítottuk arra, hogy fenti okok miatt lenne szives az Abonyiföld kert-helyiségbe jönni, ő ezt határozottan megtagadta. Sőt kijelentette, hogy a Dianába sem megy el, hanem a bankettet csakis a saját helyiségében hajlandó megtartani. Mi okvala az idei farsangon rendezett banketteten, bizalmunkat nem helyreztettük az ujhelyi vendéglősökben, akikben pedig bizhattunk volna, az ilyenekre nem vállalkozik. A mi pedig azt illeti mért adtuk Cserniczki tőketerebisi vendéglősnek a bankett rendezést, annak oka az idő rövidsége it. i. Hock 7 nappal az előtt vonult vissza: s a fenti okok voltak. A vidékről hozott vendéglőssel pedig azt hisszük, a jelen-

volt véleményét nyilvánítottuk akkor, mikor kifejtettük, hogy a kívánalomnak minden tekintetben kifogástalanul eleget tett. Előnkönet illető vádat ez alapon tehát mi a magunkavá tesszük, annál is inkább, mert intézkedésünket a testület előjáróságnak utasítása alapján tettük. Egyik felkért vendéglős elfogadta volna ugyan a bankett rendezést, de ez sem volt hajlandó az Abonyi kertet, mely pedig a kívánalomnak leginkább megfelelt, elfogadni. *Maláricski Pál*, alelnök, *Armágyi János*, *Zimmer Bernát* előjárósági tagok.

— **Az új világ csodái!** (Laurencei Gyula igazgató). Nagyszerű, leirhatatlanul érdekes az amerikai diszmű, melyet a „Pesti Napló” kiadóhivatala előfizetőinek és a közönségnek nyújt. Egykor az emberek távoli csodavilágról álmodoztak, a melyet a fantázia a mesék pompájával, kincsekben kiszámíthatatlanul gazdagnak képzelt el. E csodavilág után való forró óhaj arra ösztönölte a batorsziviakat, hogy fölkeressék. Sok tévelygés után megtalálták a már szinte mesévé vált régi Indiát, fölfedezték leirhatatlanul merész, hosszú tengeri utazás után — az Ujvilágot. De a forró óhaj nem csillapult, mert a csodákat, a melyeket vártak, nem találtak meg. Az a világ tehát, a melyről oly sokat ábrándoztak, csakugyan ábránd világ volt? Nem. Meg volt az, a célt elérték. Csak az élő valóság és a birtok és élet után való kemény harc nem engedte, hogy az álom valósulását észreveggyek. Evszázadoknak kelle elviharozniok, míg az emberiség arra a meggyőződésre ébredt, hogy mit nyert ezzel az új világgal. A mit az esők óhajtottak, azt csak a késő utódok látták teljesítve. Igen, Amerika valódi csodavilág! A mérhetlen kincsek megvoltak, csak mélyen el voltak rejtve a föld öleiben, arany, ezüst és más fémek gazdagitják a földet, úgy, hogy még hosszú idő fog elmúlni, a míg az utolsó drágaságokat a felszínre fogják hozni. Es az ország szépségei? Szélekek, mint a milyenekről álmodoztak, nagyszerűbbek, mint a menyitit a legmerészbb fantázia el tudott képzelni. Tulajdonos gazdag természeti csodákban, a melyekhez hasonlíthat a világ egy tájékn sem találhatunk. Persze, a legnagyobb, a legkülönösebb csodája e világnak, oly csoda, a mely csak később keletkezett — az ember és az ő művei. Eppen a birtok után való kemény harc, a melyet csak lépésről-lépésre lehetett elfoglalni, a csodálatos történelmi múlt, a melyről annyi emlékszóbor regél, Amerika embereit azokká tette, a melynek most: energiájukat megmozdította, erejüket kifejlesztette és elműjüket úgy alakította, a milyenné minden tekintetben eredetien, az ő-világ bálumalára lett. Erős kötelek fűz bennünket *magyarokat* az új világhoz. Nincs város, gyarmat az új világban, a melyben a magyar elem kiváló szerepet ne játszana. Amerika Magyarország számára új otthonná változott és csak kevesen lehetnek Magyarországon, a kiknek gondolatai ne kizánaloznának át a tavolla, abba a világba, a hol egy szív dobog értük, a hol talán egy testvérök, egy rokonnak, egy barátjuk él. Udvölet, kezesítés az, a melyet Amerikából küldenek az itt következő lapok az anyaországban élőknek. Honfittás hozta létre technikai tökélyvel ezeket a pompás lapokat, a melyek nemcsak Amerika csodavilágát mutatják minden nagyszerű, szép alakulásával, de eleven és vonzó leírásokban a szellemek és szemnek is elővarázsolják a csodáit mindazoknak a városoknak és helyiségeknek keleten, nyugaton, délen és északon, a hol honfittásaink élnek, az új világban! Ezen diszmű 16 hetenkénti füzetekben 16 gyönyörű képesfüddel alatt csak 40 krért kerül kiadásra és Magyarországon mindenütt kapható úgy magyar, mint német szövegben.

Borárverési hirdetés.

A tarcali m. kir. vancellér iskola pincéjében folyó évi július hó 27-én délelőtt 9 óratól folytatott nyilvános borárverés tartatik, mely alkalommal, mintegy 200 hl. több évjártbeli s mintegy fele részben asztali, fele részben pecsenyebor kerül eladásra.

A borok kikiáltási ára hectoliterenként 22—45 frt között variál; arverezni szándékozók bánatpénzül a venni szándékolt bor kikiáltási árának 5% -át letenni kötelesek.

Ugyanott ez alkalommal szabad kézből több féle cognac és szilviorium is eladó lesz.

A borokra kellő bánatpénzzel felszerelt zart ajánlatok is elfogadtnak, melyek a nyilvános árverés után bontatnak fel.

Tarcal, 1896 június hó 23.

A vancellériskola igazgatósága.